

Duitsland na 1990:

# Grote hervormingen: Energie, dienstplicht en federalisme

Crisis en economisch herstel met Merkel 2005-2013

Kanselier Merkel voerde een aantal grote veranderingen door op binnenlands terrein. De grootste was de *Energiewende*, de overgang naar duurzame energie.

De regering-Schröder had in 2000 al besloten om een einde te maken aan het gebruik van kernenergie. Zolang Merkel met de SPD regeerde, hield ze zich aan deze afspraak. Maar toen de CDU in 2009 een coalitie vormde met de FDP besloten beide partijen om de kerncentrales juist langer open te houden. Dit tot grote woede van de oppositie en de milieubeweging.

Na de kernramp in het Japanse Fukushima in maart 2011 maakte Merkel opnieuw een ommeezwaai. De regering besloot dat alle Duitse kerncentrales alsnog uiterlijk in 2022 moeten zijn gesloten. Dan moet 40 procent van de energie afkomstig zijn uit duurzame bronnen, zoals windmolens, zonnepanelen of biogas. De *Energiewende* bleek veel moeizamer door te voeren dan gedacht en ook veel duurder dan gepland. Toch werd in 2013 al ruim 20 procent van de Duitse energie duurzaam opgewekt.

De afschaffing van de dienstplicht, ook in 2011, was de meeste ingrijpende hervorming in de geschiedenis van de Bundeswehr. Het was vooral een bezuinigingsmaatregel, maar Duitsland wilde ook een kleiner en efficiënter beroepsleger om in te zetten bij militaire missies in het buitenland. Het aantal soldaten werd teruggebracht van 250.000 naar 175.000.

Tijdens Merkels eerste regeerperiode vond de grootste grondwetswijziging sinds 1949 plaats: de federalismehervorming. In Duitsland hebben de deelstaten op veel terreinen eigen zeggenschap. Ook hadden ze op veel wetgeving invloed. Dat was een van de oorzaken van de *Reformstau* in de jaren negentig, de vertraagde of geblokkeerde besluitvorming over allerlei wetten in het parlement. In 2006 zorgde de *Föderalismusreform* ervoor dat de deelstaten over minder wetten mochten meebeslissen. Wel hielden ze op veel terreinen hun eigen bevoegdheden, zoals onderwijs, gezondheid, waterhuishouding en culturele zaken.

*Dit is een artikel gedownload via [duitslandinstituut.nl](https://duitslandinstituut.nl).*

Artikel:

<https://duitslandinstituut.nl/naslagwerk/752/grote-hervormingen-energie-dienstplicht-en-federalisme>